

Nr 51.

Ankom till riksdagens kansli den 18 maj 1917 kl. $\frac{1}{2}$ 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ändring i gällande grunder för pensionering av arméns befäl och underbefäl med vederlikar samt angående tiden för avgång ur tjänst.

I en till riksdagen den 27 april 1917 avlåten, till bankoutskottet hänvisad proposition nr 322 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga här nedan intagna

Förslag

till

kungörelse om ändrad lydelse av punkten 2 i de av Kungl. Maj:t med riksdagen antagna grunder för pensionering av arméns befäl och underbefäl med vederlikar samt angående tiden för avgång ur tjänst.

Härigenom förordnas, att punkten 2 i de av Kungl. Maj:t med riksdagen antagna grunder för pensionering av arméns befäl och underbefäl med vederlikar samt angående tiden för avgång ur tjänst skall hava följande ändrade lydelse:

2.

En var av förenämnda ämbets- och tjänstemän, vilken vid avskedstagandet stått i statens tjänst i 30 år, eller, om han är underofficer vid värvat garnisonsregemente eller fortifikationen, i 25 år, samt i övrigt till arméns pensionskassa erlagt stadgad pensionsavgift och är till pension

ur kassan berättigad, äger att efter erhållet avsked undfå fyllnads pension, beräknad enligt punkten 1 här ovan, om tillika följande levnadsår äro uppnådda, nämligen av:

a) generaler av alla grader, generalfältläkaren, generalintendenten, militärbefälhavaren å Gottland, krigsarkivarien samt vaktmästarna vid militära ämbetsverk och staber 65 år;

b) regements- och sekundchefer ävensom övriga chefer för särskilt för sig bestående militära kårer, överstarna vid generalstaberna, fortifikationen och intendenturkåren, inspektören för kavalleriet, kommandanten i Boden, överfältläkaren, chefen för krigshögskolan, chefen för artilleri- och ingenjörhögskolan, professorn vid generalstaberna, överstelöjtnanter och majorer vid intendenturkåren, fältläkare, fältveterinären vid arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse, fälttygmästaren, styresmännen för artilleriets fabriker, tygmästare, auditörer, sekreteraren vid fortifikationen, regementsläkare, chefläkaren vid garnisonssjukhuset i Stockholm, regementsveterinärer, tygingenjörer, fabriksingenjörer, tygförvaltare, fabriksförvaltare, kassörer och förrådsförvaltare vid fortifikationen, förvaltare vid intendenturkåren, fanjunkarna vid krigsskolan, väbeln vid artilleri- och ingenjörhögskolan, tygunderofficerare, öververkmästare, verkmästare, besiktningsrustmästare, tygverkmästare, departementsskrivare, *poliskommissarien vid fästningspolisen i Boden*, tygskrivare, fabrikskrivare, tyghantverkare, fortmaskinister, gevärshantverkare och hantverkare vid trängen..... 60 år;

c) övriga i mom. b) ej upptagna regementsofficerare, chefen för artilleristaben, kaptener vid intendenturkåren, bataljonsläkare, assistenten vid arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse, sjukhusläkaren med bataljonsläkares lön vid garnisonssjukhuset i Stockholm, regementsstallmästare, bataljonsveterinärer samt *överkonstaplar och konstaplar vid fästningspolisen i Boden och å Karlsborg* 55 år;

d) officerare av kompaniofficers grad med undantag av kaptener vid intendenturkåren, underofficerare med undantag av fanjunkarna vid krigsskolan, förvaltare vid intendenturkåren och tygunderofficerare, ävensom radiotelegrafister och musikpersonal 50 år.

Åberopade statsrådsprotokollet är av följande lydelse:

»Departementschefen, statsrådet Åkerman, anmälde en av direktionen över arméns pensionskassa gjord underdånig framställning angående pensionsåldern för vissa befattningshavare vid armén samt yttrade därvid följande:

»Uti den från och med innevarande år gällande staten för polispersonalen i Boden och å Karlsborg äro upptagna följande ordinarie befattningshavare, nämligen

1 poliskommissarie med lön 1,500 kronor och dagavlöning under 365 dagar à 3 kronor = 1,095 kronor, summa 2,595 kronor, jämte två ålderstillägg å 500 kronor;

6 överkonstaplar med lön 900 kronor och dagavlöning under 365 dagar à 2 kronor = 730 kronor, summa 1,630 kronor, jämte tre ålderstillägg å 200 kronor; samt

20 konstaplar med lön 600 kronor och dagavlöning under 365 dagar à 2 kronor = 730 kronor, summa 1,330 kronor, jämte tre ålderstillägg å 100 kronor.

Jämlikt § 47 i reglementet för arméns pensionskassa den 26 februari 1904 samt ingressen till de den 22 juni 1877 fastställda grunder för pensioneringen av arméns befäl och underbefäl med vederlikar samt angående tiden för avgång ur tjänst äro innehavare av dessa beställningar i och med anställning med lön på stat delägare i nämnda kassa och därmed, jämlikt § 2 i reglementet för arméns nya änke- och pupillkassa den 30 december 1905, även i sistnämnda kassa.

I underdånig skrivelse den 24 januari 1917 har direktionen över arméns pensionskassa erinrat därom, att frågan om tiden för innehavarnas av dessa tjänstebeställningar rätt till fyllnadspension ävensom för skyldighet att avgå ur tjänst vore beroende av Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut. Då det för prövning av uppkommande pensionsrättsfrågor vore av vikt, att pensionsrättsåldersgränsen ju förr desto hellre fastställdes, hemställde direktionen, att Kungl. Maj:t måtte till riksdagen göra framställning i ämnet, varjämte direktionen, med fäst avseende å redan fastställda åldersgränser för med de nyinrättade jämförliga tjänster, för sin del föresloge, att pensionsrättsåldern bestämdes för poliskommissarie till 60 år, för överkonstapel till 55 år och för konstapel till 50 år.

Framställning
av direktionen
över arméns
pensionskassa.

Uti häröver den 13 mars 1917 avgivet utlåtande hava arméförvaltningens fortifikations- och civila departement anført, att av departementens den 31 december 1913 avgivna underdåniga utlåtande över förslag om fästningspolisens i Boden organisation och avlöning framginge, att departementen i likhet med kommandanten ansett, att nämnda personals åldersgräns för rätt till pension lämpligen borde bestämmas

Arméförvaltningens
fortifikations- och
civila departements
yttrande.

till 55 levnadsår. Denna mening torde få anses gälla jämväl i fråga om pensionsrättsåldern för polispersonalen å Karlsborg.

Riksdagen hade emellertid, såsom inhämtades av dess skrivelse den 13 juni 1916 angående regleringen av utgifterna under riksstatens fjärde huvudtitel för år 1917, uttalat, att poliskommissarien i Boden borde i såväl avlönings- som pensionshänseende jämställas med departementsskrivare. Poliskommissarien i Boden syntes därför, såsom direktionen föreslagit, böra bliva pensionsberättigad vid 60 års ålder.

Beträffande däremot pensionsrättsåldern för övrig polispersonal funne departementen sig icke böra frångå sin förut uttalade uppfattning, då någon erinran däremot icke gjorts av vare sig Kungl. Maj:t eller riksdagen, utan syntes pensionsrättsåldern för såväl överkonstapel som konstapel böra bestämmas till 55 år.

Statskontorets
yttrande.

Under erinran att personalen vid flottans poliskår, enligt vad som framginge av Kungl. Maj:ts skrivelse till marinförvaltningen den 11 juni 1909, syntes äga i tjänsten kvarstå ända till uppnådd ålder av 65 år, har statskontoret uti avgivet utlåtande den 19 april 1917 ifrågasatt, huruvida för polispersonalen vid armén verkligen förefunnnes sådan olikhet i tjänstgöringsförhållandena i jämförelse med motsvarande personal vid marinen, att däri kunde finnas anledning till en sådan skillnad i avseende å pensionsålder som den av vederbörande myndigheter föreslagna. För sin del hölle statskontoret före, att för alla tjänst innehavare, tillhörande nu ifrågavarande fästningspolispersonal, borde kunna fastställas en pensionsålder av åtminstone 60 år.

Departements-
chefen.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, hava myndigheterna uttalat olika uppfattningar angående pensionsåldern för ifrågavarande personal. Den av statskontoret ifrågasatta åldersgränsen, 60 år, för samtliga befattningshavare vid fästningspoliskårens anser jag väl hög med hänsyn till polispersonalens fysiskt ansträngande tjänstgöring. Å andra sidan synas mig tillräckliga skäl icke vara anförda för att, på sätt direktionen över arméns pensionskassa föreslagit, i förevarande hänseende göra åtskillnad mellan överkonstaplar och konstaplar och bestämma pensionsåldern för de sistnämnda till allenast 50 levnadsår. I överensstämmelse med vad i Kungl. Maj:ts proposition till 1916 års riksdag i ämnet anförts och på grund av vad riksdagen i förevarande hänseende uttalat, finner jag mig böra tillstyrka, att pensionsåldern bestämmas för poliskommissarien till 60 år och för såväl överkonstaplar som konstaplar till 55 år.»

Såsom av statsrådsprotokollet framgår, avser förslaget fastställande av pensionsrättsåldersgränsen för fästningspolispersonalen i Boden och å Karlsborg. För poliskommissarien vid fästningspolisen i Boden har föreslagits en pensionsålder av 60 år, varemot en åldersgräns av 55 år ansetts böra fastställas för den övriga ifrågavarande polispersonalen.

De i ärendet hörda myndigheterna hava härutinnan uttalat olika uppfattningar. Sålunda har direktionen över arméns pensionskassa gjort åtskillnad mellan överkonstaplar och konstaplar och föreslagit pensionsåldern för de sistnämnda till allenast 50 levnadsår. Statskontoret däremot har ifrågasatt, huruvida för polispersonalen vid armén verkligen förefunnes sådan olikhet i tjänstgöringsförhållandena i jämförelse med motsvarande personal vid marinen, att däri kunde finnas anledning till en sådan skillnad i avseende å pensionsålder som den nu föreslagna. Statskontoret ansåge därför, att för samtliga befattningshavare vid ifrågavarande fästningspoliskårer borde kunna fastställas en pensionsålder av åtminstone 60 år.

Utskottet har för sin del funnit sig böra ansluta sig till den av statskontoret uttalade uppfattningen och således ansett, att pensionsåldern för samtliga ifrågavarande tjänst innehavare, tillhörande nämnda fästningspolispersonal, bör bestämmas till 60 år.

Åberopande vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må antaga härvid fogade förslag till ändrad lydelse av punkten 2 i de av Kungl. Maj:t med riksdagen antagna grunder för pensionering av arméns befäl och underbefäl med vederlikar samt angående tiden för avgång ur tjänst.

Stockholm den 18 maj 1917.

På bankoutskottets vägnar:

ERNST HEDENSTIERNA.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Hedenstierna*, friherre *Langenskiöld*, *Ekman*, *Wickman*, *Boberg*, *Jönsson*, *Sandler* och *Norman* samt

av andra kammaren: *Kristensson*, *Vahlquist*, *Berg* i Munkfors, *Olsson* i Blädinge, *Söderberg* i Hobborn, *Carlson* i Herrjunga, *Edbom* och *Jonsson* i Gumboda.

Förslag

till

kungörelse om ändrad lydelse av punkten 2 i de av Kungl. Maj:t med riksdagen antagna grunder för pensionering av arméns befäl och underbefäl med vederlikar samt angående tiden för avgång ur tjänst.

Häriigenom förordnas, att punkten 2 i de av Kungl. Maj:t med riksdagen antagna grunder för pensionering av arméns befäl och underbefäl med vederlikar samt angående tiden för avgång ur tjänst skall hava följande ändrade lydelse:

2.

En var av de förenämnda ämbets- och tjänstemän, vilken vid avskedstagandet stått i statens tjänst i 30 år, eller, om han är underofficer vid värvat garnisonsregementena eller fortifikationen, i 25 år, samt i övrigt till arméns pensionskassa erlagt stadgad pensionsavgift och är till pension ur kassan berättigad, äger att efter erhållet avsked undfå fyllnadspension, beräknad enligt punkten 1 här ovan, om tillika följande levnadsår äro uppnådda, nämligen av:

a) generaler av alla grader, generalfältläkaren, generalintendenten, militärbefälhavaren å Gottland, krigsarkivarien samt vaktmästarna vid militära ämbetsverk och staber..... 65 år;

b) regements- och sekundchefer ävensom övriga chefer för särskilt för sig bestående militära kårer, överstarna vid generalstaben, fortifikationen och intendenturkåren, inspektören för kavalleriet, kommandanten i Boden, överfältläkaren, chefen för krigshögskolan, chefen för artilleri- och ingenjörhögskolan, professorn vid generalstaben, överstelöjtnanter och majorer vid intendenturkåren, fältläkare, fältveterinären vid arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse, fälttygmästaren, styresmännen för artilleriets fabriker, tygmästare, auditörer, sekreteraren vid fortifikationen, regementsläkare, chefläkaren vid garnisonssjukhuset i Stockholm, regementsveterinärer, tygingenjörer, fabriksingenjörer, tygförvaltare, fabriksförvaltare, kassörer och förrådsförvaltare vid fortifikationen, förvaltare vid intendenturkåren, fanjunkarna vid krigsskolan, väbeln vid artilleri-

och ingenjörhögskolan, tygunderofficerare, öververkmästare, verkmästare, besiktningsrustmästare, tygverkmästare, departementsskrivare, *poliskommissarien vid fästningspolisen i Boden samt överkonstaplar och konstaplar vid fästningspolisen i Boden och å Karlsborg*, tygskrivare, fabrikskrivare, tyghantverkare, fortmaskinister, gevärshantverkare och hantverkare vid trängen..... 60 år;

c) övriga i mom. b) ej upptagna regementsofficerare, chefen för artilleristaben, kaptener vid intendenturkåren, bataljonsläkare, assistenten vid arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse, sjukhusläkaren med bataljonsläkares lön vid garnisonssjukhuset i Stockholm, regementsstallmästare samt bataljonsveterinärer..... 55 år;

d) officerare av kompaniofficers grad med undantag av kaptener vid intendenturkåren, underofficerare med undantag av fanjunkarna vid krigsskolan, förvaltare vid intendenturkåren och tygunderofficerare, ävensom radiotelegrafister och musikpersonal..... 50 år.